

**МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
РЕГИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО - БУРГАС**

НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ

ТЕСТ

по български език и литература за ученици от 7 клас
Общински кръг - 16.02.2008 г.

Уважаеми ученици,

Предложеният тест съдържа 60 езикови и литературни задачи - 50 задачи с избираем отговор и 10 задачи със свободен отговор. Внимателно прочетете условието на задачите. Към всяка задача с избираем отговор са дадени 4 възможни отговора, от които само 1 е правилен!

Всяка правилно решена задача ще Ви донесе 1 или 2 точки, като максималният брой точки от теста е 100. Грешното решение ши липсата на решение няма да Ви носи точки.

Времето за решаване на теста е 2 астрономически часа.

Успешна работа!

Прочетете текста и отговорете на въпросите от 1 до 4.

Един от най-популярните древни герои е Орфей, роден някъде в пределите на I ракия. Според създадената в гръцката митология версия той е син на речния бог Еагър и музата на поезията Калиопа.

Великолепен поет и ненадминат певец, Орфей си съперничел дори с бога на музиката и песните Аполон. Невероятният му глас омайвал всички живи същества а по време на похода на аргонавтите за златното руно заглушил опасната песен на сирените и спасил героите. Орфей често се изобразява с китара или лира от чиито струни изтръгвал вълшебни звуци, каращи горските животни да вървят подир него, скали и планини да се движат, дивите зверове да лягат в краката му.

Пак от гръцките митове е известна драматичната любов на поета към прекрасната Евридика. Ухапана от отровна змия, красавицата умира в деня на тяхната сватба. За да я спаси, влюбеният музикант с вълшебен глас слиза в подземния свят на бог Хадес и трогва всички с тъжните си песни. Той успява да убеди всевластния господар на душите да му върне любимата, но на връщане не спазва условието да не я поглежда до дневната светлина, заради което я загубва завинаги.

1. Коя е темата на текста?

- А/** Любовта на Орфей и Евридика
- Б/** Орфей в гръцката митология
- В/** Древните изображения на Орфей
- Г/** Орфей в похода на аргонавтите

2. Кое от следните твърдения е вярно според текста?

- А/** Орфей си съперничел с бога на музиката и песните Дионисий.
- Б/** Според гръцката митология той е брат на музата Калиопа.
- В/** Орфей се изобразява с арфа, от която изтръгвал чудни звуци.
- Г/** Орфей успява да убеди бог Хадес да му върне любимата.

3. Кой от следните изрази НЕ е контекстов синоним на Орфей?

- А/** всевластният господар на душите
- Б/** влюбеният музикант с вълшебен глас
- В/** великолепен поет и ненадминат певец
- Г/** един от най-популярните древни герои.

4. За какво текстът не дава информация?

- А/** за родното място на Орфей
- Б/** за това как Орфей спасява аргонавтите
- В/** за трагичната смърт на Орфей
- Г/** за драматичната любов на Орфей

5. Каква част на изречението е подчертаният израз?

Ухапана от отровна змия, красавицата умира в деня на тяхната сватба.

- А/ обособено обстоятелствено пояснение
- Б/ несъгласувано определение
- В/ вметнат израз
- Г/ обособено определение.

6. В кое от следните изречения НЕ е допусната правописна грешка?

- А/ Участниците в състезанието не криеха възторга си.
- Б/ Никой не ги възпираше и те изразяваха радостта си.
- В/ Младите хора се вълнуват от подвига на възстаниците.
- Г/ Спортистите се възтановяваха бързо, защото бяха победители.

7 - 10. В коя от следните думи е допусната правописна грешка?

Общо условие за задачи 7 - 10.

7.

- А/ буклук
- Б/ куршум
- В/ кожух
- Г/ комин

8.

- А/поданик
- Б/ писменност
- В/ откровено
- Г/въстаник

9.

- А/пекъл
- Б/ написал
- В/ рекъл
- Г/ донесал.

10.

- А/ придобивам
- Б/ притъмнява
- В/ пресушавам
- Г/ преспособявам

11. Коя дума съдържа променливо я ?

- А/ поляк
- Б/ поляна
- В/ бръшлян
- Г/ мярка

12. Коя от подчертаните думи е написана грешно?

Речта на Странджата правдиво и прочувствено/А/ очертава миналото, настоящето и бъдещето на емигрантите, които са обединени/Б/ от една благородна цел, изискваща безкорисно/В/ себеотдаване/Г/.

13. В коя дума НЯМА променливо я?

- А/ видели
- Б/ стреляли
- В/ чудели се
- Г/ гърмели

14. В кое от изреченията местоимението е употребено в подходящата си форма?

- А/ Аз ми се спи.
- Б/ На кой звъниш?
- В/ Кому ли ще изпратят известие?
- Г/ Той го няма днес.

15. Коя от подчертаните думи в следното изречение НЕ е правилно членувана?

В непроходимия /А/ лес ръководителят /Б/ на експедицията откри каменни плочи и всички решиха, че това е пътя /В/ към изчезналия /Г/ град на индианците.

16. В кое от следните изречения НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А/ Много хора му даваха съвети, как да постъпи.
- Б/ Често го питаха, защо е все тъжен.
- В/ Баща му не можеше да проумее кога се случи всичко това.
- Г/ Тя не помнеше, колко време мина оттогава.

17. Колко са пропуснатите запетаи в следното изречение:

Сутринта на този ден нито археологът нито неговите помощници подозираха че са толкова близо до голямото откритие за което бяха мечтали дълги години.

- А/ една
- Б/ две
- В/ три
- Г/ четири

18. Колко запетаи трябва да се поставят в следното изречение:

Хаджи Дончо който по това време е на седмото небе от радост изведнъж се сепва склучва вежди пристъпя бързо хваща го за крака и той увисва като убит заек в ръцете му.

Отговор:

19. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

А/ А като долови грацията, с която тя се поклащаше в ритъма на всяка стъпка, и видя как плахо се оглежда, любовна радост го изпълни с разкаяние.

Б/ Чрез себе си съдеше за моя милост, окото му виждаше накъде отивам и бащиното му сърце се боеше от бездната на духа, в която той не се вглеждаше макар да бе художник.

В/ Най-сетне, когато умът му се измори и князът се видя безпомощен разбра, че Христос бе направил всеки християнин да вижда себе си разпнат.

Г/ Тогава му стана мъчно, задето Сатанаил го изоставя, понеже единствен му вдъхваше гордост, ирония, войнствен дух и смях - оръжия с, които се издигаше над личното.

20. На кои от означените с цифри места в следното изречение трябва да се поставят запетаи?

Ти **/1/** естествено **/2/** няма да бързаш с изводите **/3/** защото **/4/** така можеш много **/5/** да сгрешиш.

21. В каква последователност следните изречения образуват логически свързан текст?

/1/ А също е необходима и представата за това, какво точно искате да фотографирате.

/2/ Не е задължително да си опитен астроном или фотограф, за да направиш действително хубави снимки на нощното небе.

/3/ Необходими са само подходящи фотоапарат и фотолента.

А/ 1,2,3

Б/ 2,3,1

В/ 2,1,3

Г/ 3,1,2

22 - 25. При коя от изброените двойки думи има отношение както при двойките:

22. „зъби – кариес“

А/ коса – гребен

Б/ котка - опашка

В/ куче — котка

Г/ гърло - ангина

24. „древен - съвременен“

А/ делничен – празничен

Б/ архаичен – стар

В/ световен – космичен

Г/ вълшебен нереален

23. „бутилка - стъкло“

А/ зид – тухла

Б/ мрамор – гранит

В/ компютър – екран

Г/ бюро - стол

25. „играч - състезател“

А/ салата – лук

Б/ чушка – пиперка

В/ олио-оцет

Г/ лимон - портокал

26. Коя от следните думи е синоним на душманин?

А/ предател

Б/ измамник

В/ враг

Г/ убиец

27. Кой ред НЕ съдържа антоними?

А/ Себе си бодее с по-малката игла, а за другите държи по-голямата.

Б/ Зимно слънце и женско сърце не са да им вярваш.

В/ Срещни — залюби, отмени - разлюби.

Г/ Едно казват вечер, друго правят сутрин.

28. Кой от следните редове НЕ съдържа пароними?

А/ фикционален - функционален

Б/ нотариален - натурален

В/ заможен – възможен

Г/ огнедишаш - огненочервен

29 - 31. Какво означават следните фразеологични словосъчетания:

29. слагам прът в колелото

А/ помагам на някого

В/ създавам пречки

Б/ обръщам колата

Г/ съдействам

30. гледам с четири очи

- А/ гледам през очила
- Б/ намесвам се в чужда работа
- В/ кривоглед съм
- Г/ наблюдавам много внимателно

31. вдигам ръце

- А/ наказвам
- Б/ чувствам се безсилен
- В/ искам да се изкажа
- Г/ посягам

32. В кое от следните изречения му е притежателно местоимение?

- А/ Каза му, че ще остане в планината.
- Б/ Сестра му се завърна от пътешествието.
- В/ Момичето му помагаше по математика.
- Г/ Необходима му е подкрепа от приятели.

33. В кое от следните изречения е нарушено правилото за употреба на бройна форма при съществителните имена?

- А/ Двама войника се промъкнаха в града под прикритието на нощта.
- Б/ И двата вестника отбелязват събитието на първите си страници.
- В/ Двата коня препуснаха в галоп през полето.
- Г/ Дватама хъшове се запознават на пристанището.

34. В кой от следните случаи е допусната правописна грешка?

- А/ откровена
- Б/ съвършенна
- В/ рождена
- Г/ съвременна.

35. Каква синтактична служба изпълняват местоименията в изречението?

Поръчах му да ги събуди.

Отговор:

36. Какъв е видът на сказуемото в изречението?

С тези разходки всеки ден ще можеш ли добре да се подготвиш за изпитите в края на учебната година?

- А/ просто
- Б/ съставно глаголно
- В/ съставно именно
- Г/ сложно

37. Кое от изреченията е сложно?

- А/ Скоро започнаха да идват вести от фронта.
- Б/ Той не можеше да търпи нейния безпричинен смях.
- В/ Ние останахме поразени от новината.
- Г/ Всички наскачаха да видят чужденеца.

38. Кое изречение се различава от останалите по състав?

- А/ Ние се срещнахме, защото изпълнявахме общ проект.
- Б/ Джуджето и феята се разделиха, когато започна бурята.
- В/ Тя слушаше равнодушно, като гледаше настрани.
- Г/ Лина набра цветя, чиито цветове изпускаха чуден аромат.

39 - 40. Определете вида на изреченията по състав:

39.

Който зло мисли, той зло намира.

Отговор:

40.

Знаеше се, че той ще участва в състезанието.

Отговор:

41. Изразът „...висши същества, родени за страдания, за борба и за слава - не като другите смъртни“ НЕ е обобщена оценка за:

- А/ героизма на хъшовете, проявен в битки
- Б/ мъченичеството на емигрантите в името на свободата
- В/ делото на поборниците за свободата, което предопределя духовното им безсмъртие
- Г/ делничното емигрантско съществуване на героите

42. За кой герой от повестта „Мамино детенце“ се отнасят думите?

Това нещо, което имало голямо сходство с ония двоеноги животни, които от своя страна имат сходство с други едни животни, които се отгояват за Коледа....

Отговор:

43. Посочете излишния цитат:

- А/ ...кат лъвове тичат по страшний редут...
- Б/ ...дружините наши, оплискани с кърви...
- В/ ...идат като тигри, бягат като овци...
- Г/ ...всякой гледа само да бъде напред...

44. За кого от своите герои в повестта „Немили-недраги“ Иван Вазов казва със съчувствие: „...Защо не умря при Гредетин?“

- А/ за Бръчков
- Б/ за Хаджият
- В/ за Владиков
- Г/ за Македонски

45. За кой стилистичен похват се отнася определението :

Силно деформирано изображение на човешки черти с цел осмиване?

Отговор:

46. Кой от изброените мотиви НЕ е характерен за повестта „Мамино детенце“?

- А/ за криворазбраната родителска грижа
- Б/ за светостта на патриархалното семейство
- В/ за ролята на семейното възпитание
- Г/ за липсата на духовни ценности

47. На какво заглавие за съчинение разсъждение съответства тезата?

Стихотворението „Българският език“ изразява авторовата привързаност към света на националното чрез отношението към родното слово. Не нараненото лично писателско самолюбие, а болката от посегателството над българското предизвиква гнева и възмущението на твореца. Ето защо, когато чужди и свои хулят българската реч, поетът приема като свой неотменим дълг защитата и прославата на езика ни.

Отговор:

48. В изречението „Хората са наплашени сега и ме изгарят жива...“ подчертаният израз представлява:

- А/ сравнение
- Б/ метафора
- В/ оксиморон
- Г/ антитеза

49. В израза „Тя беше жена около шейсетгодишна, висока, кокалеста - мъжка на вид“ има:

- А/ непряка характеристика
- Б/ портретна характеристика
- В/ психологическа характеристика
- Г/ повествователен момент

50. Изразът „Приличаше на един вълк, който обикаля нощем краищата на градовете“ е :

- А/ метафора
- Б/ разширено сравнение
- В/ експозиция
- Г/ развързка.

51. Кой от следните цитати НЕ съдържа инверсия?

- А/ дирите стидни
- Б/ хомота стар
- В/ Беласица стара
- Г/ новий Батак

52. В стиха „Език прекрасен, кой те не руга / и кой те пощади от хули гадки?“ поетът НЕ е използвал:

- А/ обръщение
- Б/ сравнение
- В/ епитет
- Г/ реторичен въпрос

53. В стиха „едно име ново, голямо, антично / като Термопили славно, безгранично“ подчертаният израз е:

- А/ хипербола
- Б/ сравнение
- В/ антитеза
- Г/ метафора

54. Според смисъла на одата „Опълченците на Шипка“ най-горчивото обвинение, отправено към българите по повод възврънатата им свобода, е, че:

- А/ дълго са били унижавани
- Б/ безропотно са търпели безкрайни робски страдания
- В/ другите народи са ги сочили с „присмехи обидни“
- Г/ свободата им е подарена, а не извоювана

55. В стихотворението „На прощаване“ мотивите за смъртта и безсмъртието са:

- А/ противопоставени
- Б/ разграничени
- В/ тъждествени
- Г/ взаимно свързани

56. Коя от следните характеристики НЕ се отнася за баба Илийца от разказа „Една българка“

- А/ милосърдна и всеотдайна
- Б/ смела и деятелна
- В/ търпелива и покорна
- Г/ истинска християнка и добра майка

57. Думите на Странджата „Ах, сладка е смъртта за отечеството!“ изразяват:

- А/ родолюбие
- Б/ себеотрицание
- В/ саможертвена преданост на националноосвободителния идеал
- Г/ възторг от героизма на другарите му

58. Кое от следните твърдения определя най-точно въздействието на речта на Странджата върху хъшовете в повестта „Немили-недраги“?

- А/ обединява ги и повдига духа им
- Б/ призовава ги към съпротива срещу поробителя
- В/ убеждава ги в необходимостта от национално освобождение
- Г/ засрамва ги, като осъжда техните раздори

59. Как се нарича композиционният похват, с който повествователят съзнателно забавя развитието на действието?

Отговор:

60. Посочете най-точния синоним на подчертаната дума в израза:

Света Богородичке, помогни ми само да стигна до манастира, божичко, закрили го, българин е, тръгнало е за християнска вяра курбан да става.

Отговор: